

Okno do evropské diversity rostlin

Září 2007

Plnění národních a mezinárodních závazků

Potřeba vytvoření evropského informačního systému rostlinných genetických zdrojů vyústila v roce 2001 nejprve do sestavení národních inventarizací rostlinných genetických zdrojů a pokračovala vývojem EURISCO - elektronického on-line katalogu genetických zdrojů rostlin uchovávaných v *ex situ* kolekcích v Evropě. Vznik tohoto systému byl iniciován významnými dokumenty jako je Mezinárodní smlouva o genetických zdrojích rostlin pro výživu a zemědělství (IT PGRFA) a Globální plán akcí pro konzervaci a setrvalé využívání genetických zdrojů rostlin pro výživu a zemědělství (GPA).

EURISCO zároveň plní závazek Úmluvy o biologické rozmanitosti (CBD) usnadnit výměnu informací o konzervaci a setrvalém využívání biologické diversity a přispívá k Panevropské strategii pro biologickou a krajinnou rozmanitost. Katalog EURISCO byl oficiálně uveden do provozu v září 2003.

Co obsahuje

EURISCO je webovský katalog, který poskytuje informace o rostlinných kolekcích uchovávaných metodou *ex situ* v Evropě. V současné době obsahuje pasportní údaje o 1 066 884 vzorcích genetických zdrojů rostlin náležejících 1300 rodům a 8500 druhům, pocházejícím ze sbírek 35 zemí. Tento souhrn plodinové diversity představuje více než polovinu všech kolekcí uchovávaných v Evropě, což odpovídá zhruba 18% všech světových kolekcí.

Současná zvýšená poptávka po různorodých potravinách podporuje využití širšího spektra genetické diversity plodin

EURISCO, jehož základem jsou mezinárodní datové standardy, představuje “nákup pod jednou střechou” informací o evropských rostlinných kolekcích *ex situ*. Usnadňuje uživatelům hledání a zprostředkuje přístup k informacím o plodinách, pícninách, planých a plevelných druzích, kultivarech a šlechtitelských liniích. EURISCO umožňuje vyhledávání podle plodiny, taxonu, původu, zeměpisných údajů, statutu a dalších kritérií.

Jak pracuje a kdo se na něm podílí

EURISCO představuje vstupní bod pro rychlé vyhledávání informací o genetických zdrojích rostlin v Evropě na základě vytvořených národních plodinových inventarizačních katalogů. Každá země je plně zodpovědná a má suverénní práva rozhodnout o úrovni dostupnosti a kvalitě dat i aktualizacích svého národního katalogu, který je součástí EURISCO. Národní kontaktní osoby EURISCO postupně doplňují a upřesňují národní seznamy genetických zdrojů rostlin a data předávají do evropského katalogu, který je tak plynule rozšiřován a zdokonalován.

Genetické zdroje uložené v genových bankách představují uchování současného a potenciálně využitelného genetického materiálu pro šlechtění, výzkum a vzdělávání, a tím přispívají i k zajištění potravinové bezpečnosti

Komu je určen

EURISCO umožňuje přístup k informacím o genetických zdrojích rostlin v evropských *ex situ* kolekcích. Tyto informace slouží nejen jako podklad pro rozhodovací procesy, ale jsou k dispozici managerům genových bank, kurátorům kolekcí, výzkumníkům, šlechtitelům, farmářům, studentům i široké veřejnosti.

Výhled do budoucnosti

EURISCO bude ve své druhé fázi poskytovat především podporu národním inventarizacím a jejich kontaktním osobám a bude pokračovat ve zvyšování kvality dat, širě dostupných informací a zdokonalování uživatelských funkcí. Bude také řešit tvorbu společného evropského informačního prostoru pro *in situ* a *ex situ* kolekce pomocí jednotného vstupního bodu s odkazy na další webovské informační zdroje.

V budoucnosti se počítá se zajištěním přístupu k informacím k obecnému prospěchu a zvýšení veřejného povědomí o rostlinných genetických zdrojích a významu jejich zachování pro budoucí generace. Podobné iniciativy lze pozorovat i v jiných částech světa.

Tradiční znalosti a kulturní mnohotvárnost podporují využívání plodinové diversity různými způsoby a pro různé účely